

Voorzitter

wordt zonder stemming aangenomen.

De artikelen 65 t/m 70 worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-A. de Jong (stuk nr. 15) tot het invoegen van een paragraaf 5a.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit gewijzigde amendement met algemene stemmen is aangenomen.

De artikelen 71 t/m 85 worden zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: Ik merk op, dat door de aanneming van het gewijzigde amendement-Van Waning c.s. (stuk nr. 16, III) een nieuw artikel 85a is ingevoegd.

De artikelen 86 en 87 en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Regels over tegemoetkoming in de schade en de kosten in geval van overstromingen door zoet water, aardbevingen of andere rampen en zware ongevallen (Wet tegemoetkoming schade bij rampen en zware ongevallen) (25159)**.

(Zie vergadering van 12 november 1997.)

De **voorzitter**: Ik deel mede, dat de heer Rehwinkel zijn amendementen op de stukken nrs. 10 en 13 intrekt.

Artikel 1 wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Van der Hoeven c.s. (stuk nr. 7) tot invoeging van een artikel 1a.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.

Artikel 2 wordt zonder stemming aangenomen.

Het begin van het eerste lid van artikel 3 wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Rehwinkel c.s. (stuk nr. 11).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.

Onderdeel a, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Rehwinkel c.s. (stuk nr. 11), wordt zonder stemming aangenomen.

De onderdelen b t/m g worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Van der Hoeven c.s. (stuk nr. 8, I).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.
Ik stel vast, dat door de aanneming van dit amendement de andere op stuk nr. 8 voorkomende amendementen als aangenomen kunnen worden beschouwd.

De aanhef van onderdeel h, zoals die is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Van der Hoeven c.s. (stuk nr. 8, I), wordt zonder stemming aangenomen.

Het gedeelte onder 1° wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Van Rey c.s. (stuk nr. 14, I).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, D66, het GPV, de SGP, de RPF, de VVD, het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+, de CD en het lid Hendriks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast, dat door de aanneming van dit amendement het andere op stuk nr. 14 voorkomende amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

Het gedeelte onder 2°, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Van Rey c.s. (stuk nr. 14, I), wordt zonder stemming aangenomen.

Het gedeelte onder 3° wordt zonder stemming aangenomen.

Het gewijzigde onderdeel h wordt zonder stemming aangenomen.

Onderdeel i, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Van der Hoeven c.s. (stuk nr. 8, II) en het amendement-Van Rey c.s. (stuk nr. 14, II), wordt zonder stemming aangenomen.

Onderdeel j, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Van der Hoeven c.s. (stuk nr. 8, III), wordt zonder stemming aangenomen.

Het gewijzigde eerste lid wordt zonder stemming aangenomen.

Het tweede en derde lid worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Rehwinkel (stuk nr. 12) tot toevoeging van een vierde lid.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de SP, de PvdA, de groep-Nijpels, de Unie 55+ en het lid Hendriks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Het gewijzigde artikel 3 wordt zonder stemming aangenomen.

De artikelen 4 t/m 14 en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Eenmalige uitkering aan gewezen militairen die meer dan twee doch minder dan vijf jaren hebben gediend (Uitkeringswet tegemoetkoming twee tot vijfjarige diensttijd veteranen) (25447)**, en over:
- de motie-Van Waning over de positie van gezinsleden, en met name weduwen, van alle veteranen (25447, nr. 16).

Voorzitter

(Zie vergadering van 13 november 1997.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer **Van Waning** (D66): Voorzitter! Het wetsvoorstel betreft een uitkering als blijk van erkenning en waardering voor de direct-betrokkenen, de dienstplichtigen dan wel hun weduwen, indien zij reeds tijdens de uitzending met de betrokkenen, nu veteranen, waren gehuwd. Ons amendement op stuk nr. 13 beoogt ook aan achtergebleven partners, die direct na terugkomst met de dienstplichtigen trouwden en nu weduwe zijn, de uitkering te geven. Na het debat vorige week is ons gebleken dat het amendement-Zijlstra c.s. op stuk nr. 17 alsook de dekking daarvoor op een meerderheid in deze Kamer kan rekenen. Omdat de groep weduwen waar mijn fractie een voorziening voor wilde treffen ook onder de werking van dit amendement valt, zal mijn fractie voor het amendement op stuk nr. 17 stemmen.

De heer **Hendriks**: Voorzitter! Ik zal stemmen voor de vijf amendementen die zijn ingediend op wetsvoorstel 25447, omdat zij een uitstekende aanvulling zijn op het wetsvoorstel van de staatssecretaris. Ik zal met bijzonder veel genoegen stemmen voor het amendement-Zijlstra c.s. op stuk nr. 17, omdat het de rechtvaardigheid ten opzichte van alle weduwen van veteranen bevordert. Ik acht het zeer belangrijk dat er voor de weduwen van de inmiddels 30.000 overleden veteranen parlementaire duidelijkheid is. Daarom vraag ik een hoofdelijke stemming over het amendement op stuk nr. 17.

Artikel 1, aanhef, en onderdeel a worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Van Ardenne-van der Hoeven (stuk nr. 12, I).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de

aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de SP, de PvdA, het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+, de CD en het lid Hendriks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast, dat door de aanneming van dit amendement de andere op stuk nr. 12 voorkomende amendementen als aangenomen kunnen worden beschouwd.

Onderdeel b, zoals het is gewijzigd door de aanneming van de amendementen-Van Ardenne-van der Hoeven (stuk nr. 12, I t/m IV), wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Van Ardenne-van der Hoeven/Stellingwerf (stuk nr. 11, IIA) tot invoeging van een onderdeel ba.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de SP, het GPV, de SGP, de RPF, het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+, de CD en het lid Hendriks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast, dat door de verwerping van dit amendement de andere op stuk nr. 11 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

De heer Hendriks verlangt hoofdelijke stemming over het gewijzigde amendement-Zijlstra c.s. op stuk nr. 17.

De heer **Zijlstra** (PvdA): Voorzitter! Ik doe een beroep op de heer Hendriks om van zijn verzoek af te zien. Mijn informatie is dat dit amendement waarschijnlijk met algemene stemmen zal worden aanvaard. Als dat het geval is, dan is het toch zinloos om er hoofdelijk over te stemmen?

De heer **Hendriks**: Voorzitter! Ik heb natuurlijk begrip voor de motivatie en het verzoek van de heer Zijlstra, maar zoals ik reeds duidelijk heb uitgesproken, gaat het hier om 30.000 weduwen en ik vind dat wij nu een daad moeten stellen die in overeenstemming is met het eregeld en de waarde die wij daaraan toekennen.

De **voorzitter**: Ik doe ook een beroep op u om af te zien van uw verzoek. Natuurlijk gaat het om de belangen van een grote groep mensen, maar als toch zo goed als zeker is dat dit amendement met algemene stemmen wordt aanvaard, dan lijkt mij dat een voldoende signaal aan die groep. Dat hoeft dan niet te verzanden in een hoofdelijke stemming.

De heer **Hendriks**: Voorzitter! Ik waardeer uw vertrouwen in deze Kamer. Men weet de uitslag van een stemming overigens nooit tevoren. Echter, gelet op de vele adhesiebetuigingen die collega Zijlstra nu heeft gekregen – ik beschouw zijn amendement als buitengewoon – trek ik mijn voorstel bij dezen in.

(Applaus)

In stemming komt het gewijzigde amendement-Zijlstra c.s. (stuk nr. 17).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit gewijzigde amendement met algemene stemmen is aangenomen.

Ik constateer tevens, dat het amendement-Van Waning (stuk nr. 13) hiermee is vervallen.

Onderdeel c, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het gewijzigde amendement-Zijlstra c.s. (stuk nr. 17), wordt zonder stemming aangenomen.

Het gewijzigde artikel 1 wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Meyer/Van Ardenne-van der Hoeven (stuk nr. 15, II).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de SP, de SGP, het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+, de CD en het lid Hendriks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast, dat door de verwerping van dit amendement de andere op stuk nr. 15 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

Artikel 2 wordt zonder stemming aangenomen.

Voorzitter

De artikelen 3 t/m 10 en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van Waning (25447, nr. 16).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de Wet, houdende wijziging van de Wet op de telecommunicatievoorzieningen in verband met de invoering van het veilen van schaarse frequenties voor systemen van digitale mobiele telecommunicatie (veilen frequenties mobiele telecommunicatie) (25722)**.

De artikelen I en II en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **de brief van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen houdende het voorstel om het plan "Informatie en communicatietechnologie in het onderwijs" aan te wijzen als groot project (25733, nr 4)**.

De **voorzitter**: Ik stel voor, overeenkomstig het voorstel van de commissie te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Volksgezond-**

heid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 1998 (25600-XVI).

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer **De Jong** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het is de laatste begroting van dit kabinet en van deze bewindspersonen. Daarom zullen wij eens kijken wat zij ervan terecht hebben gebracht.

Ik wil beginnen met het uitspreken van onze grote waardering voor alle mensen die in de afgelopen periode met zoveel inzet en enthousiasme hun bijdrage hebben geleverd om de zorg te leveren waaraan in onze maatschappij zoveel behoefte bestaat. Het is voor hen geen gemakkelijke periode geweest, al was het maar omdat zij steeds hebben moeten werken onder de budgettaire druk waaronder zij vanaf het begin werden geplaatst. Met het inzicht dat wij nu hebben, is het wellicht gemakkelijk te constateren dat een volumegroei van 1,3% per jaar onvoldoende is geweest. Wij hebben dit echter al vanaf het begin duidelijk gemaakt. In elke tegenbegroting die wij hebben gepresenteerd, hebben wij op deze weffout in het regeerakkoord gewezen en daarom ook extra geld uitgetrokken voor de zorgsector. Onze amendementen op de begrotingen zijn systematisch afgewezen en wij voelen ons dan ook niet verantwoordelijk voor de druk die op de sector is gelegd om binnen dit te krappe Paarse budget te blijven.

Behalve de terugslag die dit te krappe Paarse jasje heeft gehad voor de werkers in de gezondheidszorg, hebben natuurlijk ook de mensen die op zorg zijn aangewezen, de gevolgen ondervonden van de budgettaire druk. Bij elke spreekbeurt voor de PCOB, de Unie KBO of de ANBO, bij elk bezoek aan een zorginstelling en bij elk contact met een organisatie van gehandicapten worden wij geconfronteerd met de grote ongerustheid over de vraag of men nog wel op tijd de zorg geleverd krijgt waarvan men denkt dat daar recht op bestaat. Het is moeilijk onder woorden te brengen welke stemming er ontstaat wanneer mensen denken dat zij ervan uit mogen gaan dat zij zorg krijgen, en dat zij vervolgens moeten ontdekken dat dit niet zo is. Men denkt

verzekerd te zijn via de AWBZ, via het ziekenfonds of via een particuliere polis, men heeft daar jaren premie voor betaald en men komt dan tot de ontdekking dat op het moment dat het nodig is, er niet of onvoldoende wordt geleverd. Met verhalen over de Paarse euforie hoeft men bij deze mensen niet aan te komen. Zij hebben er niets van gemerkt en zijn vaak verbitterd.

Toch is er geen reden om een somber beeld te schetsen van de zorg in Nederland. Wij mogen er nog steeds trots op zijn dat er een goede gezondheidszorg bestaat in ons land. De kwaliteit ligt op een hoog peil, de gezondheidstoestand van de bevolking is, zeker als wij het mondiaal bekijken, goed en wij kunnen er trots op zijn dat er nog steeds zoveel mensen zijn die om niet hun diensten aanbieden om hun zieke medemens te verzorgen. Vele ouders, vele kinderen, mensen van de kerk, burens, vrienden en kennissen zijn dagelijks in de weer met de zorg voor hun medemens. Om het modern uit te drukken: er bestaan nog steeds vele hechte netwerken waarop mensen een vaak stilzwijgend beroep kunnen doen als de nood aan de man komt. Het zijn de stille werkers in het veld die onze grote waardering verdienen.

Het Paarse regeerakkoord verraadt de verlegenheid van deze coalitie als het over de zorg gaat. Een duidelijk doel wordt niet omschreven. Er staat immers dat een no-regretbeleid zal worden gevoerd dat "niet belemmerend zal werken voor het bereiken van de uiteenlopende einddoelen van de onderscheiden fracties". Het zal wel niet openlijk worden toegegeven, maar niemand zal nu toch nog langer willen volhouden dat de afgesproken 1,3% volumegroei geen spijt – no regret – heeft opgeleverd. Toch bood het regeerakkoord de mogelijkheid om op deze afspraak over de volumegroei terug te komen. Immers, staat niet in het regeerakkoord dat "alvorens te beslissen over de vraag of en in hoeverre deze ruimte in de komende jaren ex ante hoger zal worden gesteld dan 1,3% (...) het kabinet de resultaten (zal) beoordelen van een strak programma van volumebeheersing en kostenbeperking waarmee in 1995 zal worden gestart". De bedoelde ruimte is de 1,3% aan jaarlijkse groei. De resultaten van 1995 hadden toch al tot de conclusie moeten leiden dat